

Kotoutumisen palvelut vieraskielisille työvoiman ulkopuolisille ja ikäihmisille

VD/242/00.02.03.00/2026

JL/MK

Kotoutumisen palveluja tulevat esittelemään palveluesihenkilö Jaana Leinonen ja kotoutumisen asiantuntija Miriam Kalliokuusi. Palveluihin kuuluu asiantuntijan tekemä alkukartoitus, jossa selvitetään asiakkaan tarpeita ja ohjataan kotoutumista tukeviin palveluihin kuten kielenopetukseen ja osallisuutta tukeviin järjestöihin. Tavoitteena on kokonaisvaltainen kotoutuminen, jossa jokainen vieraskielinen voi kokea kuuluvansa johonkin yhteisöön ja olevansa yhteiskunnan täysivaltainen jäsen.

Vanhusneuvosto 25.2.2026

Esitys:

Päätetään merkitä keskustelu tiedoksi.

Käsittely:

- Vuoden 2025 alussa kotoutumispalvelut siirtyivät kunnille. Vantaan kotouttamispalvelut on jaettu työvoiman ulkopuolisten palvelut, monikielisiin alkupalveluihin ja Vanhemmat mukaan kouluun ja työelämään -palveluun. Ikäihmiset lasketaan lähtökohtaisesti kuuluvan työvoiman ulkopuolisten palveluiden piiriin.
- Laki ei velvoita kotoutumisen palvelujen käyttöön, mutta kaupungin tulee tarjota sitä ja laatia suunnitelma toteutukselle.
- Kotoutumispalveluun ei voi tulla, jos työnhaku on voimassa, koska palvelu on tarkoitettu työvoiman ulkopuolisille vieraskielisille.
  - o Yleisin syy työvoiman ulkopuolisuuteen on se, että lapsi ei ole varhaiskasvatuksessa
  - o Ensisijaiset tuet on haettava eli on ilmoitauduttava työttömäksi hakijaksi, mikä ruuhkauttaa työttömyyspalveluita.
  - o Myös varhaiskasvatuksen paikoista alkaa olla puutetta.
- Uudistettu kotoutumislaki lyhensi kotoutumisajaksi laskettavan ajan kolmesta vuodesta kahteen, mikä on haastavaa kaikille kotoutujille sekä erityisesti ikääntyneille ja henkilöille, joiden suomen kielen taito on heikko.
- Osa ikäihmisistä on muuttanut Suomeen vasta iäkkäällä iällä. Heillä ei välttämättä ole aiempaa kieli-taitoa tai kokemusta suomalaisesta palvelujärjestelmästä. Tämä voi lisätä eristäytymisen ja yksinäisyyden riskiä, erityisesti silloin, jos perhe on päivisin työssä tai opiskelemassa.
- Ikääntyneet maahanmuuttajat tarvitsevat erityisesti:
  - o selkeää ja helposti ymmärrettävää tietoa
  - o tietoa myös omalla kielellä
  - o tukea digipalvelujen käyttöön
  - o lähellä kotia olevia matalan kynnyksen kohtaamispaikkoja
  - o kulttuurisensitiivistä palveluohjausta
  - o tietoa omista oikeuksistaan ja mahdollisuuksistaan

- Ikäihmisiä ohjataan kotoutumispalveluissa erityisesti Seniorineuvontaan, joka on keskeinen palvelu ikäihmisille. Sieltä saa palvelutarpeen arvioinnin sekä tietoa kotihoidosta, kuljetuspalveluista, päivätoiminnasta ja muista tukimuodoista. Lisäksi ikäihmisiä on ohjattu digitukeen, Vantaa-infoon, kirjastoihin, monikieliseen neuvontaan ja erilaisiin kerhoihin. Tarvittaessa ohjataan myös Menokaveri-palveluun tai kuntouttavaan päivätoimintaan.
- Monikielisille palveluille ja matalan kynnyksen toiminnalle on kasvava tarve myös ikäihmisten keskuudessa. Esimerkiksi ukrainankielisiä kerhoja on tällä hetkellä enemmän Helsingissä kuin Vantaalla. Osa ikäihmisistä on toivonut toimintaa erityisesti Länsi-Vantaalle, lähelle omaa asuinalueetta.
- Yhteistyö järjestöjen kanssa nähdään tärkeänä, sillä ne mahdollistavat sosiaalisten kontaktien rakentumisen ja ryhmätoiminnan merkitys. On myös havaittu, että "puskaradiolla" on voimakas vaikutus vieraskielisten keskuudessa.
  - o Eläkeläisjärjestöissä on mietitty, kuinka yhteistyötä voisi tehdä monikulttuuristen järjestöjen kanssa ja heidän ikäihmisiä kiinnostumaan myös eläkeläisjärjestöjen toiminnasta.
  - o Vantaalla toimii kotoutumista tukeva Neuvova Vantaa -yhteistyöverkosto, johon kuuluu noin 450 toimijaa eri järjestöistä.
  - o Vanhusneuvoston koordinaattori selvittää, millaisen mainoksen voisi välittää Neuvova Vantaa -verkostosta eläkeläisjärjestöille.
- Toukokuussa järjestetään Tervetuloa Vantaalle -tapahtuma, johon myös järjestöt voivat osallistua mukaan.
- Kysyttiin, onko kotoutumista tarjolla myös ruotsin kielellä.
  - o Kyllä on, mutta se ei ole yleistä.
- Nostettiin esiin koulujen ja päiväkotien rooli vanhempien kotouttamisessa.
- Kysyttiin, kuinka pitkäaikaisia tulee olemaan asiakasjaksot
  - o Kaksi vuotta pisimmillään, mutta voi olla pitempään tilannekohtaisesti. Palveluihin voidaan ohjata myös suomen kansalaisuuden saaneita, jos he eivät osaa riittävästi kieltä.
- Kysyttiin, paljonko ikäihmisiä hakeutuu palveluihin, jos se on vapaaehtoista.
  - o Prosenttilukua ei vielä ole, mutta hakeutuneet asiakkaat ovat motivoituneita.
- Nostettiin esiin koulujen ja päiväkotien rooli vanhempien kotouttamisessa.
  - o Nähtiin tärkeänä, että vanhemmille opetetaan kieltä, sillä lapsen ei pidä joutua tulkkaamaan.
  - o Vanhemmat pitäisi saada mukaan myös asukastoimintaan mukaan oppimaan kieltä.
- Kysyttiin, minkä kielisiä tyypillisesti palveluissa on.
  - o Vantaalla puhutaan yli 120 kieltä
  - o Kotoutumispalveluiden asiakkaat ovat puhuneet eniten ukrainaa, venäjää, farssia, arabiaa, albaniaa, bengalia, suahilia ja englantia.

Päätös:

Päätettiin merkitä keskustelu tiedoksi.

Lisätiedot:

Vantaa

Jaana Leinonen, palveluesihenkilö
(jaana.leinonen2@vantaa.fi)